

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Karar No.: 7

Tarih: 28/01/2009

Dilekçe No.:	Dilekçe Sahibinin Adı, Soyadı	Dilekçe Konusu
2131	Recep TURAN Yılmaz MORAL Vefa UYGAR Murat ULUTAŞ Hayati ULUTAŞ	<i>"TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımını üstlenen Mahmut KOTAN Tur. San. İnş. Tic. Ltd. şirketinden işçilik ücretlerinin bir kısmının ödenmemesi"</i>
2138	Hüseyin ÇELİK Ekrem SARILMIŞ Osman İLKBAHAR Hakan ÇELİK Cankar CESUR Hasan ÇELİK Alsancak Mah. 2125. Sk. 8/5 Etimesgut/ ANKARA	<i>"TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımını üstlenen Mahmut KOTAN Tur. San. İnş. Tic. Ltd. şirketinden işçilik ücretlerinin bir kısmının ödenmemesi"</i>

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 12.11.2008 tarihli 5'inci toplantısında ve 28.01.2009 tarihli 6'ncı toplantısında: "TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımını üstlenen Mahmut KOTAN Tur. San. İnş. Tic. Ltd. şirketinden işçilik ücretlerinin bir kısmını alamadıkları" iddiasıyla Komisyonumuza başvuruda bulunan 11 kişiye ait 2131 ve 2138 No'lu dilekçe, konuları incelenerek karara bağlanmıştır.

Kısaca belirtmek gerekirse: TBMM Basımevi, Tadilatı ve Ek Bina yapım işi, yapılan ihale sonucunda, Mahmut Kotan Tur. San. İnş. Tic. Ltd. Şti.'ne verildiği, firmanın, işin büyük bir kısmını yaptıktan sonra işi bitirmeden mali sıkıntı içerisinde bulunduğu gerekçesiyle işi bıraktığı, kalan kısmın başka bir firmaya ihale edildiği, önceki firmada işçi olarak çalışan bazı kişilerin, firmadan alacaklarının olduğu, şimdi ise firmanın işi bırakıp gittiği için paralarının bir kısmını alamadıkları, bu firmanın halen TBMM'den, yaptığı iş nedeniyle alacağının olduğu, kendi paralarının buradan mahsup edilerek ödenmesi istenmektedir.

Konuyla ilgili olarak komisyonumuz tarafından TBMM Genel Sekreterliği ile gerekli yazışmalar yapıldığında; Hukuk Müşavirliği'nden görüş alınarak verilen cevapta; işçilerin mağduriyetinin giderilmediği ve mağduriyetlerin giderilmesine yönelik herhangi bir tedbir alınmadığı görüldüğünden, konu Komisyonumuzun gündemine alınmıştır.

İçtüzüğün 116'ncı maddesi çerçevesinde yapılan usulî incelemede, 2131 ve 2138 No'lu dilekçelerde belirtilen konuların esasen incelemeye alınması benimsenmiştir.

Yapılan toplantıda; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, İnşaat Birim Amirliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü ve İş Teftiş Kurulu Başkanlığı temsilcileri dinlenmiş, Komisyon Başkanlığının yazışmaları ve araştırmaları sonucu elde edilen belgeler incelenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Temsilcilerince Verilen Bilgiler:

Sekiz firmanın anahtar teslimi olarak girmiş olduğu ihaleyi % 30 tenzilatla 08.05.2007 tarihinde Mahmut Kotan Tur. San. İnş. Tic. Ltd. Şirketi'nin aldığını, 21.05.2008 tarihinde işin geçici kabulü için müracaatta bulunduğunu, 03.06.2008 tarihinde geçici kabul işleminden sonra, tespit edilen eksiklikleri ilgili firmanın, mali sıkıntı içinde olduğu gerekçesiyle iş yapmaktan aciz olduğunu ve kendi namı hesabına, başka bir firmaya işi tamamlatabilecekleri yönünde yazılı müracaatı üzerine başka bir firmaya işi ihale edip tamamlattıklarını, kesin hesap hak edişten sonra Mahmut Kotan Tur. San. İnş. Tic. Ltd. Şirketi'nin kendilerinden teminat miktarı hariç, yaklaşık 46 000.00 YTL alacağı olduğunu,

Geçici kabul tarihi olan 03.06.2008 tarihine kadar adı geçen işçilerin kendilerine ücretlerini alamadıklarına dair herhangi bir müracaatlarının olmayıp geçici kabulden sonra 2008'in 6'ncı, 7'nci, 8'inci ve 9'uncu aylarında değişik kişilerin müracaatta bulunduğunu,

Müracaatta bulunan işçilerin, ilgili firmada TBMM'deki inşaatla çalıştıklarını, bu duruma kendilerinin vakıf olduğunu, firmanın sorumlusu tarafından, ücretlerin ödenmesi talebiyle işçilerce verilen belgelerin kendilerine de verildiğini, bu belgelere göre firmanın borcunu kabul ettiğini ve ücretlerinin ödenmesi gerektiğini, kendilerinin de işçilerin parasını vermek istediklerini, bunun için ilgili firmaya müracaat ederek işçilerin puantaj ve bordolarının gönderilmesi talebinde bulunduklarında, şu ana kadar gönderilmediğini, işçilerin firmadan aldıklarını söyledikleri çizelge ve puantajlarla kendilerine geldiklerinde, bu belgelerle ödeme yapıp yapılamayacağını TBMM Hukuk Müşavirliğine sorduklarını ve belgelerin resmi olmadığı için ödeme yapılamayacağı yönünde görüş bildirildiğini,

Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara İl Müdürlüğüne yazılı müracaatta bulunarak ilgili firmanın Kuruma, prim veya benzeri borçları olup olmadığını sorduklarını, 12.700.00YTL. Kurum borcu olduğunu öğrendiklerini,

Müteahhit firmanın kendilerine resmi bordro göndermesi halinde bir an önce işçi ücretlerini ödemek istediklerini, firmanın 83.000.00. YTL. teminat bedeli, 46.000.00.YTL. de hak edişinin olduğunu, işçi alacaklarının ise yaklaşık 37 000.00 YTL. olduğunu ve müteahhidin içerdeki parasının Kurum borçları ile işçi borçlarını ödemeye yeteceğini,

İfade etmişlerdir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcilerince Verilen Bilgiler:

İlgili firma tarafından işçilerin çalışmasıyla ilgili gerekli kayıtların ve belgelerin usulüne uygun bir şekilde düzenlenmediğinin anlaşıldığını, işçilere elden verilen puantajların ilgili firma tarafından resmi olarak düzenlenip TBMM Genel Sekreterliğine gönderilmediği sürece işçi ücretlerinin ödenmesinin uygun olmayacağını, bu belgelere dayanılarak ödeme yapılırsa bunun tek taraflı bir işlem olacağını ve ileride doğacak sorumluluklardan İdarenin mesul olacağını,

Çalışma hayatıyla ilgili izleme ve denetleme görevlerinin 4857 sayılı Kanunun 92'nci maddesine göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişlerine verildiği, düzenlenen belgelerin aksi sabit oluncaya kadar geçerli kabul edildiği, ilgili firmanın zamanında düzenlemediği işçi alacakları ve primlerle ilgili belgelerin sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi için, konunun Bakanlıklarına intikal ettirilmesi ve görevlendirilecek müfettişin mahallinde yapacağı incelemeler sonucunda düzenleyeceği belgelere göre ödeme yapılmasının daha uygun olacağını, bu uygulamanın ileride doğabilecek başka uyumsuzlukları da ortadan kaldıracığını,

Komisyonun, Bakanlıklarından böyle bir talepte bulunması halinde mümkün olan en kısa zamanda müfettiş marifetiyle yerinde incelemelerin yapılıp gerekli belgelerin düzenleneceğini,

İfade etmişlerdir.

Komisyonumuzca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda, müfettiş marifetiyle, işyerinde ve ilgili firmanın evrakları üzerinde gerekli inceleme ve araştırmanın yaptırılmasını ve sunulacak rapor doğrultusunda, yapılacak olan bir sonraki Genel Kurulda konuyu karara bağlama kararı verilmiştir.

Komisyon Genel Kurul Kararı No: 7

Komisyonumuzla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasındaki yazışmalar sonucunda, müfettiş görevlendirmesi yapılmış, müfettişlerce gerekli incelemeler yapılarak hazırlanan rapor Komisyonumuza sunulmuştur.

Sunulan Raporda özetle: “Müteahhit firma yetkilileri tarafından düzenlendiği anlaşılan şikâyetçilere ait bakiye alacaklarını gösterir belgenin (kalamoza) vesair belgelerin muhteviyatı ile, hangi döneme ilişkin olduğu hususlarının işyeri kayıtları (sigortalı işe girişi ve aylık bildirimler, iş sözleşmeleri, ücret bordoları vb.) ve işveren beyanlarıyla teyidi ve incelenmesi, işverenin işyerindeki faaliyetine son vermesi ve merkez adresine yapılan bildirimin de iade edilmesi nedeniyle mümkün olmadığından, söz konusu hususlarla ilgili olarak, Müfettişliğimizce, tespit yapma imkânı bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle işçilerin söz konusu dönemde işyerinde çalıştıkları ve ücretlerinin ödenmediği hususlarıyla ilgili yargı mercilerine dava açmaları ve açılacak davaların sonucuna göre işlem yapılmasının uygun olacağı.” Belirtilmektedir.

Komisyonca Yapılan Tespit ve Değerlendirmeler:

1. TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımı işini 08.05.2007 tarihinde Mahmut KOTAN Tur. San. İnş. Tic. Ltd. Şirketinin anahtar teslimi olarak girmiş olduğu ihaleyi % 30 tenzilatla aldığı,
2. Geçici kabul için 21.05.2008 tarihinde İdareye müracaatta bulunulduğu,
3. İlgili firmanın, ekonomik sıkıntı içinde olduğu gerekçesiyle geçici kabul sonucu tespit edilen eksiklikleri yapmayıp kendisinin namı hesabına başka bir firmaya yaptırılmasını istediği,
4. İşçilerin, ancak geçici kabulden sonra, ücretlerinin bir kısmını alamadıkları iddiasıyla İdareye müracaat ettikleri, firmanın işi bıraktığı için de, İdarenin herhangi bir muhatap bulamadığı, resmi olarak ilgili belgeleri istemesine rağmen belgelerin gönderilmediği, işçilerin ibraz ettiği belgelerin ise, firma sorumlusu tarafından hazırlanarak işçilere elden verildiği,
5. İlgili firmanın işçilere 37.000.00.YTL Sosyal Güvenlik Kurumuna ise 12.700.00.YTL. prim vb. borcu olduğu, buna karşılık İdarede 83.000.00. YTL. teminat bedeli, 46.000.00.YTL. de hak edişinin olduğu,
6. İdarenin, işçilerin ibraz ettiği belgelere dayanarak ödeme yapabileceği ancak, ilerde doğabilecek sorumluluklardan kaçınamayacağı,
7. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişlerince hazırlanan inceleme raporunda; işverenin işyerindeki faaliyetine son vermesi ve merkez adresine yapılan bildirimin de iade edilmesi nedeniyle, şikâyetçilere ait bakiye alacaklarını gösterir belgenin teyidinin mümkün olmadığından, söz konusu hususlarla ilgili olarak, Müfettişliklerince tespit yapma imkânı bulunmadığı, bahse konu tespitin yargı mercilerince yapılması gerektiği,

Hususları tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’ nun 36’ ncı maddesinde “Genel ve katma bütçeli dairelerle mahalli idareler veya kamu iktisadi teşebbüsleri yahut özel kanuna veya özel kanunla verilmiş yetkiye dayananlar kurulan banka ve kuruluşlar; asıl işverenler müteahhide verdikleri her türlü bina, köprü, hat ve yol inşası gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü, ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşerondan istenecek bordrolara göre bu ücretleri bunların hakedişlerinden öderler.

Bunun için hakediş ödeneceği ilgili idare tarafından işyerinde şantiye şefliği işyeri ilân tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilân asılmak suretiyle duyurulur. Ücret alacağı olan işçilerin her hakediş dönemi için olan ücret alacaklarının üç aylık tutarından fazlası hakkında adı geçen idarelere herhangi bir sorumluluk düşmez.

Anılan müteahhitlerin bu işverenlerdeki her çeşit teminat ve hakedişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi bu işte çalışan işçilerin ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.” diyerek,

Müteahhit veya taşeronlarca işçi ücretlerinin ödenmediği durumlarda, müteahhit veya taşeronun vereceği bordrolara göre, asıl işverenin (ilgili kamu kurumunun) işçilere ait en fazla üç aylık ücreti, teminat ve hak edişler üzerinden ödeyebileceği belirtilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişlerince hazırlanan raporda; "işverenliğin işyerindeki faaliyetine son vermesi ve merkez adresine yapılan bildirimin de iade edilmesi nedeniyle, şikâyetçilere ait bakiye alacaklarını gösterir belgenin teyidinin mümkün olmadığından, söz konusu hususlarla ilgili olarak, Müfettişliğimizce, tespit yapma imkanı bulunmamaktadır" denilerek, düzenlenmesi gereken ilgili belgelere ulaşılamadığı, dolayısıyla bunun mahkeme marifetiyle temin edilmesi tavsiye edilmektedir. Oysa bu işçiler TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımında işçi olarak çalışmışlardır. TBMM' ye kimin hangi amaçla geldiği bilinmekte ve kayıtları tutulmaktadır. Zaten, yapılan toplantıda da, İnşaat Birim Amiri yetkililerince bu kişilerin işçi olarak bahse konu inşaatla çalıştıkları ve tanındıkları ifade edilmiştir. Üstelik işçilerin elindeki bakiye alacaklarını gösterir belge, firma yetkilisi tarafından verilen imzalı, kaşeli, doğruluğu hususunda, belgeyi verenin şu ana kadar bir itirazının olmadığı anlaşılmaktadır.

İlgili kamu kurumunun, işçi ücretlerini ödemesi şartının, müteahhit veya taşeronun vereceği bordroya bağlanması, işçinin işyerinde çalıştığının belgelenmesi içindir. Halbuki bu bordroların hiç düzenlenmeme ihtimali de vardır. TBMM' de bulunan kayıtlar ve işçilere müteahhit firma yetkilisi tarafından "borçlu olduğunu ve ödenmesi talebiyle" TBMM İnşaat Birim Amirliğine hitaben yazılan yazılar ve yine firma yetkilisi tarafından işçilere verilen ve onlar tarafından da Komisyonumuza sunulan ve idarede de bulunan" belgeler işçilerin çalıştığını ve firma yetkilisinin belirttiği miktar kadar alacaklarının olduğunu göstermektedir.

Gereği Düşünüldü:

"TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımını üstlenen Mahmut KOTAN Tur. San. İnş. Tic. Ltd. şirketinden işçilik ücretlerinin bir kısmını alamadıkları" iddiasıyla Komisyonumuza başvuruda bulunan 11 kişiye ait 2131 ve 2138 No'lu dilekçeler hakkında yukarıda yapılan açıklamalar ve değerlendirmeler doğrultusunda:

4857 sayılı İş Kanunu' nun 36' ncı maddesindeki hükümlere istinaden, TBMM Basımevi Binası Tadilatı ve Ek Bina yapımı işinde çalıştığı tespit edilen işçilere; müteahhit firmanın teminat ve hakedişinden "borçlu olduğunu gösterir belgede" belirtildiği kadarının, kesilerek işçilere ödenmesi gerektiğine,

Oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Alev Dedegil	Ali Kul	Mahmut Dede
İstanbul	Bursa	Nevşehir
Kâtip	Üye	Üye
Mehmet Halit Demir	Tahir Öztürk	Faruk Koca
Mardin	Elazığ	Ankara
(Toplantıya katılamadı)		(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	Üye
Seracettin Karayağız	Ahmet Aydoğmuş	Fatih Öztürk
Muş	Çorum	Samsun
	(Toplantıya katılamadı)	(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	Üye
Hüseyin Besli	Fuat Çay	Rasim Çakır
İstanbul	Hatay	Edirne
(Toplantıya katılamadı)	(Toplantıya katılamadı)	(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	Üye
Bihlun Tamaylıgil	Recep Taner	Muharrem Varlı
İstanbul	Aydın	Adana
(Toplantıya katılamadı)		